

UAB CROWDPEAR PINIGŲ PLOVIMO IR TERORISTŲ FINANSAVIMO PREVENCIJOS POLITIKA

1. BENDROSIOS NUOSTATOS

- 1.1. Ši UAB Crowdpear („**Bendrovė**“) pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos politika („**Politika**“) nustato:
  - 1.1.1. Bendrovės klientų tapatybės nustatymo ir operacijų stebėsenos procedūras; ir
  - 1.1.2. Bendrovės veikloje naudojamas ir taikomas pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos priemonės Bendrovei administruojant sutelktinio finansavimo platformą „Crowdpear“.
- 1.2. Politikoje taip pat aprašomos Bendrovės visos veiklos ir individualių pinigų plovimo ir terorizmo finansavimo rizikų vertinimo procedūros, taip pat konkrečios su pinigų plovimo ir terorizmo finansavimo prevencija susijusios funkcijos ir numatomi už šių funkcijų įgyvendinimą atsakingi asmenis.
- 1.3. Už Politikos įgyvendinimą Bendrovėje atsakingas Bendrovės vadovas. Už konkrečių Politikoje numatytų funkcijų įgyvendinimą atsakingas Bendrovės vadovo paskirtas Atsakingas asmuo.
- 1.4. Politika parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymu bei kitais taikytiniais teisės aktais.

2. SAŪVOKOS

- 2.1. Jei kontekstas nereikalauja kitaip, šioje Politikoje didžiosiomis raidėmis vartojamos sąvokos turi žemiau nurodytas reikšmes:
  - 2.1.1. **Artimas pagalbininkas** – artimu pagalbininku laikomas:
    - 2.1.1.1. fizinis asmuo, kuris su Politiškai pažeidžiamu asmeniu yra to paties juridinio asmens ar juridinio asmens statuso neturinčios organizacijos dalyvis arba palaiko kitus dalykinius santykius;
    - 2.1.1.2. fizinis asmuo, kuris yra vienintelis juridinio asmens ar juridinio asmens statuso neturinčios organizacijos, įsteigtos ar veikiančios *de facto* siekiant turtinės ar kitokios asmeninės naudos Politiškai pažeidžiamam asmeniui, savininkas.
  - 2.1.2. **Artimieji šeimos nariai** – sutuoktinis, asmuo, su kuriuo registruota partnerystė (sugyventinis), tėvai, broliai, seserys, vaikai ir vaikų sutuoktiniai, vaikų sugyventiniai;
  - 2.1.3. **Atsakingas asmuo** – Bendrovės vadovo paskirtas asmuo, atsakingas už šioje Politikoje numatytų pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijos priemonių įgyvendinimą Bendrovės veikloje;
  - 2.1.4. **Bendrovė** – UAB Crowdpear, juridinio asmens kodas 305888586, buveinės adresas Kareivių g. 11B, Vilnius, Lietuva;
  - 2.1.5. **FNTT** – Finansinių nusikaltimų tyrimų tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos;
  - 2.1.6. **Įstatymas** – Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymas;
  - 2.1.7. **Klientas** – fizinis arba juridinis asmuo, kuris naudojasi Bendrovės per jos administruojamą sutelktinio finansavimo platformą „Crowdpear“ teikiamomis paslaugomis;

2.1.8. **Naudos gavėjas** – fizinis asmuo, kuris yra Kliento (juridinio asmens ar užsienio valstybės įmonės) savininkas arba kontroliuoja Klientą, ir (ar) fizinis asmuo, kurio vardu yra vykdomas sandoris ar veikla. Naudos gavėju laikomas:

2.1.8.1. juridiniame asmenyje:

- 1) fizinis asmuo, kuriam priklauso juridinis asmuo ar kuris jį valdo tiesiogiai ar netiesiogiai, turėdamas pakankamą procentinę dalį to juridinio asmens akcijų arba balsavimo teisių, įskaitant valdymą per pareikštines akcijas, išskyrus akcines bendroves ar kolektyvinio investavimo subjektus, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama reguliuojamose rinkose, kuriuose taikomi Europos Sąjungos teisės aktus atitinkantys reikalavimai atskleisti informaciją apie savo veiklą, arba lygiaverčiai tarptautiniai standartai, arba jį kontroliuojamas kitais būdais. Fizinis asmuo, kuris turi 25 procentus ir vieną akciją arba didesnę negu 25 procentų Kliento nuosavybės dalį, yra laikomas tiesioginiu savininku. Fizinis (fiziniai) asmuo (asmenys), kontroliuojantis (kontroliuojantys) įmonę arba kelias įmones, kuri (kurios) turi 25 procentus ir vieną akciją arba didesnę kaip 25 procentų Kliento nuosavybės dalį, yra laikomas (laikomi) netiesioginiu (netiesioginiais) savininku (savininkais);
- 2) vyresniojo vadovo pareigas einantis fizinis asmuo, jeigu 1) punkte nurodytas asmuo nenustatytas arba jeigu kyla abejonų, kad nustatytas asmuo yra naudos gavėjas;

2.1.8.2. patikos fonduose – visi šie asmenys:

- 1) patikėtojas (patikėtojai);
- 2) patikėtinis (patikėtiniai);
- 3) saugotojas (saugotojai), jeigu tokių esama;
- 4) fiziniai asmenys, gaunantys naudą iš juridinio asmens ar juridinio asmens statuso neturinčio subjekto, arba, jeigu šie asmenys dar nenustatyti, asmenys, kurių interesams atstovauti tas juridinis asmuo ar juridinio asmens statuso neturintis subjektas yra įsteigti arba veikia;
- 5) bet koks kitas fizinis asmuo, faktiškai kontroliuojantis patikos fondą turima tiesiogine arba netiesiogine nuosavybe arba kitomis priemonėmis;

2.1.8.3. administruojančiame ir lėšas skirstančiame juridiniame asmenyje, į patiką panašios formos subjekte – fizinis asmuo, einantis Politikos 2.1.8.2 p. nurodytoms pareigoms lygiavertės pareigas.

2.1.9. **Piniginė operacija** – bet koks pinigų mokėjimas, perdavimas ar gavimas.;

2.1.10. **Pinigų plovimas:**

2.1.10.1. turto teisinės padėties pakeitimas arba turto perdavimas, žinant, kad šis turtas yra gautas iš nusikalstamos veikos arba dalyvaujant tokioje veikoje, siekiant nuslėpti arba užmaskuoti neteisėtą turto kilmę arba siekiant padėti bet kokiam nusikalstamoje veikoje dalyvaujančiam asmeniui išvengti teisinių šios veiklos pasekmių;

2.1.10.2. turto tikrojo pobūdžio, tikrosios kilmės, šaltinio, vietos, disponavimo, judėjimo, nuosavybės ar kitų su nuosavybe susijusių teisių nuslėpimas arba užmaskavimas, žinant, kad šis turtas yra gautas iš nusikalstamos veikos arba dalyvaujant tokioje veikoje;

2.1.10.3. turto įgijimas, valdymas ar naudojimas, įgijimo (perdavimo) metu žinant, kad šis turtas gautas iš nusikalstamos veikos arba dalyvaujant tokioje veikoje;

- 2.1.10.4. rengimasis, pasikėsinimas padaryti, bendrininkavimas darant bet kurią iš šios Politikos 2.1.10.1-2.1.10.3 p. nurodytų veikų.
- 2.1.11. **Politika** – šis dokumentas;
- 2.1.12. **Trečioji valstybė** – valstybė, kuri nėra Valstybė narė;
- 2.1.13. **Trečioji šalis** – kompetentingų institucijų prižiūrima finansų įstaiga, kitas įpareigotasis subjektas arba Valstybėje narėje ar Trečiojoje valstybėse registruota finansų įstaiga ar kitas įpareigotasis subjektas, atitinkantys šiuos reikalavimus:
- 2.1.13.1. jiems yra taikomas įstatymų nustatytas privalomas profesinis registravimas;
- 2.1.13.2. jie registruoti Valstybėje narėje arba Trečiojoje valstybėje, kuri taiko Europos Sąjungos nustatytiems klientų ir naudos gavėjų tapatybės nustatymo reikalavimams ir informacijos saugojimo reikalavimams lygiaverčius reikalavimus, ir kompetentingų institucijų prižiūrimi dėl šių reikalavimų laikymosi.
- 2.1.14. **Valstybė narė** – valstybė, kuri yra Europos Sąjungos arba Europos Ekonominės Erdvės valstybė narė;
- 2.1.15. **Politiškai pažeidžiami asmenys (PEP)** – fiziniai asmenys, kuriems yra (arba per pastaruosius 12 mėnesių buvo) patikėtos Svarbios viešosios pareigos, taip pat jų Artimieji šeimos nariai arba Artimi pagalbininkai;
- 2.1.16. **Svarbios viešosios pareigos** – pareigos Lietuvos Respublikoje, Europos Sąjungoje, tarptautinėse ar užsienio valstybių institucijose:
- 2.1.16.1. valstybės vadovas, vyriausybės vadovas, ministras, viceministras arba ministro pavaduotojas, valstybės sekretorius, parlamento, vyriausybės arba ministerijos kancleris;
- 2.1.16.2. parlamento narys;
- 2.1.16.3. aukščiausiųjų teismų, konstitucinių teismų ar kitų aukščiausiųjų teisminių institucijų, kurių sprendimai negali būti skundžiami, narys;
- 2.1.16.4. savivaldybės meras, savivaldybės administracijos direktorius;
- 2.1.16.5. aukščiausiosios valstybių audito ir kontrolės institucijos valdymo organo narys ar centrinio banko valdybos pirmininkas, jo pavaduotojas ar valdybos narys;
- 2.1.16.6. ambasadorius, laikinasis reikalų patikėtinis, Lietuvos kariuomenės vadas, kariuomenės pajėgų ir junginių vadai, Gynybos štabo viršininkas ar užsienio valstybių aukšto rango ginkluotųjų pajėgų karininkas;
- 2.1.16.7. valstybės įmonės, akcinės bendrovės, uždarnosios akcinės bendrovės, kurių akcijos ar dalis akcijų, suteikiančių daugiau kaip 1/2 visų balsų šių bendrovių visuotiniame akcininkų susirinkime, priklauso valstybei nuosavybės teise, valdymo ar priežiūros organo narys;
- 2.1.16.8. savivaldybės įmonės, akcinės bendrovės, uždarnosios akcinės bendrovės, kurių akcijos ar dalis akcijų, suteikiančių daugiau kaip 1/2 visų balsų šių bendrovių visuotiniame akcininkų susirinkime, priklauso savivaldybei nuosavybės teise ir kurios laikomos didelėmis įmonėmis pagal Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymą, valdymo ar priežiūros organo narys;
- 2.1.16.9. tarptautinės tarpvyriausybines organizacijos vadovas, jo pavaduotojas, valdymo ar priežiūros organo narys;
- 2.1.16.10. politinės partijos vadovas, jo pavaduotojas, valdymo organo narys;

- 2.1.17. **Teroristų finansavimas** – veika, kuri laikoma nusikaltimu pagal 1999 m. gruodžio 9 d. Tarptautinės konvencijos dėl kovos su terorizmo finansavimu 2 straipsnį;
- 2.2. Kitos šioje Politikoje naudojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Įstatyme, Lietuvos Respublikos sutelktinio finansavimo įstatyme arba kituose Bendrovei taikytinuose teisės aktuose.
- 2.3. Pažymėtina, kad sąvokos Teroristų finansavimas bei Pinigų plovimas šioje Politikoje gali būti vartojamos ir mažąja raide.

3. TAPATYBĖS NUSTATYMAS

- 3.1. Bendrovės darbuotojams svarbu žinoti savo Kliento ir Naudos gavėjo tapatybę, todėl Bendrovė savo veikloje vadovaujasi principu „Pažink savo klientą“ (angl. *Know Your Customer*). Bendrovės darbuotojai visais atvejais nustato bei patikrina Kliento ir Naudos gavėjo tapatybę:
- 3.1.1. prieš pradėdant dalykinius santykius;
- 3.1.2. kai kyla abejonių dėl anksčiau gautų Kliento ir Naudos gavėjo tapatybės duomenų teisingumo ar autentiškumo;
- 3.1.3. kai kyla įtarimų, kad yra, buvo ar bus vykdoma pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo veika, nepaisant Piniginės operacijos sumos ar kitų išimčių.
- 3.2. Bendrovė savo veikloje:
- 3.2.1. nevykdo sandorių ir (ar) operacijų, nepradeda ir (ar) netęsia dalykinių santykių su Klientais, kurių tapatybės ir Naudos gavėjo tapatybės negalima tinkamai nustatyti ir patikrinti, t. y. jeigu Klientas Politikoje nustatytais atvejais:
- 3.2.1.1. nepateikia duomenų, patvirtinančių jo tapatybę;
- 3.2.1.2. vengia pateikti informaciją ir duomenis, reikalingus jo tapatybei nustatyti, pateikia ne visus duomenis arba jie yra neteisingi;
- 3.2.1.3. nepateikia duomenų apie Naudos gavėjo tapatybę;
- 3.2.1.4. vengia pateikti informaciją, reikalingą Naudos gavėjo tapatybei nustatyti, pateikia ne visus duomenis arba jie yra neteisingi, arba pateiktų duomenų nepakanka Naudos gavėjo tapatybei patikrinti;
- 3.2.1.5. dalykinių santykių pradėjimo ir operacijų vykdymo per atstovą atveju, nepateikia informacijos ir duomenų, reikalingų nustatyti Kliento ir asmens, kurio vardu šis Klientas veikia, tikrąją tapatybę;
- 3.2.2. nepradeda ir (ar) netęsia dalykinių santykių, nevykdo sandorių, kai Bendrovės darbuotojai negali įvykdyti šios Politikos ar Įstatyme numatytų pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijos reikalavimų.
- 3.3. Bendrovė nėra atsakinga Klientui už sutartinių įsipareigojimų nevykdymą ir žalą, padarytą dėl Kliento piniginių operacijų ar sandorių nevykdymo, jeigu Bendrovė Kliento piniginių operacijų ar sandorių nevykdė dėl šios Politikos 3.2 punkte nurodytų priežasčių.
- 3.4. Bendrovė Kliento ir Naudos gavėjo tapatybės nustatymo priemonės privalo taikyti ne tik naujiems, bet ir esamiems Klientams, atsižvelgdami į rizikos lygį, iškilus naujoms aplinkybėms ar atsiradus naujai informacijai, susijusiai su Kliento, Naudos gavėjo rizikos lygio nustatymu, jų tapatybe, jų veikla ir kitomis reikšmingomis aplinkybėmis.

4. PRADINIS TAPATYBĖS NUSTATYMAS

- 4.1. Kliento ir Naudos gavėjo tapatybę gali būti nustatoma Klientui dalyvaujant fiziškai arba nuotoliniu būdu, t. y. Klientui fiziškai nedalyvaujant.
- 4.2. Pradinis Kliento ir Naudos gavėjo tapatybės nustatymas yra atliekamas pirmą kartą gaunant duomenis apie Klientą, Naudos gavėjus ir Kliento atstovus.

- 4.3. Visa informacija, sukaupia pradinio tapatybės nustatymo metu saugoma elektroninėje laikmenoje (Kliento byloje).

5. KLIENTŲ IR NAUDOS GAVĖJŲ PAŽINIMO REIKALAVIMŲ ĮGYVENDINIMAS

- 5.1. Bendrovės darbuotojai, prieš pradėdami dalykinius santykius, nustatydami ir (ar) tikrindami Kliento bei Naudos gavėjo tapatybę atlieka šiuos veiksmus:
- 5.1.1. iš Kliento gauna Kliento tapatybę liudijančius dokumentus, kuriuose yra duomenys apie Klientą ir Naudos gavėją;
  - 5.1.2. nustato reikalaujamus duomenis ir apie atstovaujimąjį, ir apie atstovą, kai Piniginė operacija atliekama ar sandoris sudaromas per atstovą;
  - 5.1.3. gauna informaciją, kuri leidžia aiškiai suprasti Kliento bei Naudos gavėjo dalykinių santykių tikslą ir numatomą pobūdį;
  - 5.1.4. gauna tokią informaciją, kuri leidžia suprasti Kliento (juridinio asmens) valdymo struktūrą, veiklą ir numatomą verslo pobūdį;
  - 5.1.5. iš Kliento gautą informaciją tikrina, remiantis dokumentais, duomenimis ar informacija, gauta iš patikimo ir nepriklausomo šaltinio:
    - 5.1.5.1. oficialiais dokumentais, kuriuose yra:
      - 1) fizinių asmenų atveju – asmens fotografija ir (ar) atitinkamas registracijos numeris ir kurie negali būti lengvai kopijuojami ar padirbami (pasas, asmens tapatybės kortelė, Europos ekonominės erdvės valstybės išduotas vairuotojo pažymėjimas, išrašas iš juridinių asmenų registro, notaro patvirtintos dokumentų kopijos), kuriuose būtų nurodyti Kliento vardas, pavardė, asmens kodas ar kita unikali skaitmenų seka, skirta asmeniui identifikuoti, pilietybė, asmens nuotrauka ir (ar) parašas ir pan.;
      - 2) juridinių asmenų atvejų – pavadinimas, teisinė forma, adresas, kodas, registracijos pažymėjimo numeris, PVM mokėtojo kodas ir pan.;
    - 5.1.5.2. viešai prieinama informacija ir iš duomenų bazių (kaip juridinių asmenų registras, juridinių asmenų dalyvių informacinė sistema ir pan.) gauta informacija.

6. TAPATYBĖS NUSTATYMAS KLIENTUI DALYVAUJANT FIZIŠKAI

- 6.1. Bendrovės darbuotojai, nustatydami Kliento tapatybę Klientui dalyvaujant fiziškai pateikia Klientui užpildyti Bendrovės nustatytos formos anketą. Klientas, užpildydamas anketą, privalo pateikti tiksliai duomenis ir tinkamai bei išsamiai atsakyti į anketoje nurodytus klausimus. Bendrovės darbuotojams nustačius (ar turint abejonių), jog Klientas anketoje nurodė neišsamią informaciją, Bendrovės darbuotojai privalo nedelsiant Kliento paprašyti tinkamai užpildyti visus anketoje nurodytus aktualius laukelius.
- 6.2. Bendrovės darbuotojai visuomet reikalauja iš Kliento (fizinio asmens) Lietuvos Respublikos ar užsienio valstybės asmens tapatybės dokumento, leidimo gyventi Lietuvoje arba Europos ekonominės erdvės valstybėje išduoto vairuotojo pažymėjimo, kuriame yra šie duomenys, patvirtinantys jo tapatybę:
- 6.2.1. vardas (vardai);
  - 6.2.2. pavardė (pavardės);
  - 6.2.3. asmens kodas (užsieniečiui – gimimo data (jeigu yra – asmens kodas ar kita šiam asmeniui suteikta unikali simbolių seka, skirta asmeniui identifikuoti), leidimo gyventi Lietuvoje numeris ir galiojimo laikas, jo išdavimo vieta ir data (taikoma užsieniečiams);

- 6.2.4. nuotrauka;
  - 6.2.5. parašas (išskyrus atvejus, kai asmens tapatybę patvirtinančiame dokumente jis neprivalomas);
  - 6.2.6. pilietybė (išskyrus atvejus, kai tapatybę patvirtinančiame dokumente ji neprivaloma), jeigu asmuo be pilietybės, – valstybė, kuri išdavė asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą.
- 6.3. Bendrovės darbuotojai, nustatydami Kliento – juridinio asmens tapatybę, reikalauja jo tapatybę patvirtinančių dokumentų arba šių dokumentų kopijų su notaro liudijimu, patvirtinančiu dokumento kopijos tikrumą, kuriuose yra šie duomenys:
- 6.3.1. pavadinimas;
  - 6.3.2. teisinė forma, buveinė (adresas), faktinės veiklos vykdymo adresas;
  - 6.3.3. kodas (jeigu toks kodas yra suteiktas);
  - 6.3.4. registracijos išrašas ir jo išdavimo data.
- 6.4. Pradėdamas Kliento tapatybės nustatymą Bendrovės darbuotojas privalo:
- 6.4.1. įvertinti, ar Klientas (arba Kliento atstovas) – fizinis asmuo – pradedantis bendradarbiauti su Bendrove, pateikia galiojančius šios Politikos 6.2 p. nurodytus dokumentus; nustatyti, ar jo pateiktame dokumente yra būtent to Kliento nuotrauka;
  - 6.4.2. įvertinti pateikto dokumento būklę (ypač didelį dėmesį atkreipti į tai, ar nuotrauka, puslapiai ar įrašai nebuvo keičiami, taisomi ir panašiai);
  - 6.4.3. sužinoti, ar Klientas pats naudosis Bendrovės paslaugomis, ar jis atstovaus kito asmens interesams;
  - 6.4.4. įsitikinti, ar fizinis arba juridinis asmuo turi reikiamus įgaliojimus veikti Kliento vardu;
  - 6.4.5. padaryti fizinio asmens pateikto šios Politikos 6.2 p. nurodyto dokumento puslapių, kuriuose yra šio fizinio asmens nuotrauka ir kiti tapatybei nustatyti reikalingi duomenys, kopiją arba nuskenuoti dokumentą. Ant kiekvieno Kliento tapatybę patvirtinančio dokumento kopijos (jeigu daroma popierinė dokumento kopija) Bendrovės darbuotojas, padaręs dokumento kopiją, privalo uždėti tikrumo žymą (tikrumo žymą sudaro žodžiai „Kopija tikra“, darbuotojo pareigų pavadinimas, parašas, vardas ir pavardė, data ir Bendrovės antspaudas, jeigu Bendrovei ji privaloma turėti);
  - 6.4.6. tinkamai patikrinti, ar yra aplinkybių taikyti sustiprintą Kliento tapatybės nustatymą.
  - 6.4.7. įtraukti reikiamus duomenis apie Klientą, jo atstovą ir Naudos gavėją į Bendrovės duomenų bazes bei patalpinti dokumentus į Kliento bylą.
- 6.5. Kai Klientas yra juridinis asmuo, atstovaujamas fizinio asmens, arba Klientui – fiziniam asmeniui atstovauja kitas fizinis asmuo, šių atstovų tapatybė nustatoma taip pat, kaip ir Kliento – fizinio asmens. Taip pat Klientas Bendrovei turi pateikti informaciją apie juridinio asmens vadovą: vadovo vardas, pavardė, asmens kodas (užsieniečiui – gimimo data (jeigu yra, – asmens kodas ar kita šiam asmeniui suteikta unikali simbolių seka, skirta asmeniui identifikuoti), pilietybė.
- 6.6. Kai Klientas yra juridinis asmuo, atstovaujamas fizinio asmens, arba Klientui – fiziniam asmeniui atstovauja kitas fizinis asmuo, Bendrovės darbuotojai turi pareikalauti iš jo įgaliojimo ir patikrinti jo galiojimą (t. y. jį išdavusio asmens teisę išduoti tokį įgaliojimą), įgaliojimo galiojimo laiką ir kokius veiksmus atlikti nurodyta įgaliojime (įgaliojimas turi atitikti Lietuvos Respublikos civilinio kodekso reikalavimus. Užsienyje išduotas įgaliojimas turi būti legalizuotas arba patvirtintas dokumentų tvirtinimo pažyma (*apostille*)).

- 6.7. Jei Klientui, kuris yra juridinis asmuo, atstovauja kitas juridinis arba fizinis asmuo ir tokio atstovavimo pagrindai yra nustatyti Kliento steigimo dokumentuose, Bendrovės darbuotojai privalomai patikrina asmens paskyrimo į atitinkamą Kliento valdymo organą dokumentą bei susipažįsta su tokiais faktais patvirtinančiais Kliento steigimo dokumentų (įstatų ir pan.) dalimi arba susipažįsta su išrašu iš registro, kuris patvirtina, kad asmuo turi teisę veikti Kliento vardu.
- 6.8. Kiekvieną kartą pradedant dalykinius santykius su Klientu Bendrovės darbuotojai privalomai informuoja Klientą apie jo pareigą nedelsiant raštu informuoti Bendrovę apie jo atstovo įgaliojimų panaikinimą, pasibaigimą ar įgaliojimų apimties pasikeitimą. Iki tokios informacijos pateikimo Bendrovei laikoma, kad atstovo įgaliojimai nėra pasibaigę, nebent Bendrovė žinojo ar turėjo žinoti apie Kliento atstovo įgaliojimų panaikinimą, pasibaigimą ar įgaliojimų apimties pasikeitimą.

7. KLIENTO TAPATYBĖS NUSTATYTMAS KLIENTUI FIZIŠKAI NEDALYVAUJANT

- 7.1. Bendrovė nustato Kliento tapatybę, kai Kliento tapatybė nustatoma jam nedalyvaujant fiziškai, naudojantis elektroninėmis priemonėmis leidžiančiomis tiesioginį vaizdo perdavimą vienu iš šių būdų:
- 7.1.1. naudojantis Trečiųjų šalių informacija apie Klientą ar Naudos gavėją;
  - 7.1.2. naudojant Europos Sąjungoje išduotas elektroninės atpažinties priemones, veikiančias pagal aukšto arba pakankamo saugumo užtikrinimo lygio elektroninės atpažinties schemas, nustatytas 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 910/2014 dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje, kuriuo panaikinama Direktyva 1999/93/EB;
  - 7.1.3. kai informacija apie asmens tapatybę tvirtinama kvalifikuotu elektroniniu parašu, naudojant kvalifikuotą elektroninio parašo sertifikatą, kuris atitinka Reglamento (ES) Nr. 910/2014 reikalavimus. Trečiųjų valstybių kvalifikuoti elektroniniai parašai, sudaryti naudojant kvalifikuotą elektroninio parašo sertifikatą, pripažįstami vadovaujantis Reglamento (ES) Nr. 910/2014 14 str.;
  - 7.1.4. naudojant elektroninės priemonės, leidžiančias tiesioginį vaizdo perdavimą vienu iš šių būdų:
    - 7.1.4.1. tiesioginio vaizdo perdavimo metu užfiksuojamas Kliento tapatybę patvirtinančio dokumento originalas ir Kliento tapatybę patvirtinama naudojantis pažangiuoju elektroniniu parašu, atitinkančiu Reglamento (ES) Nr. 910/2014 26 straipsnyje nustatytus reikalavimus;
    - 7.1.4.2. tiesioginio vaizdo perdavimo metu užfiksuojamas Kliento veido atvaizdas ir Kliento parodytas tapatybę patvirtinančio dokumento originalas.
- 7.2. Nustatant Kliento ir Naudos gavėjo tapatybę šios Politikos 7.1.1-7.1.3 p. nurodytais atvejais, Bendrovė privalo laikyti šių sąlygų:
- 7.2.1. prieš nustatant Kliento ir Naudos gavėjo tapatybę šios Politikos 7.1.1-7.1.2 p. nurodytais atvejais Kliento tapatybę Trečiosios šalies buvo nustatyta jam fiziškai dalyvaujant arba naudojant elektronines priemones, leidžiančias tiesioginį vaizdo perdavimą vienu iš būdų, nurodytų šios Politikos 7.1.4 p., taip pat kai kliento tapatybė buvo nustatyta jam fiziškai dalyvaujant išduodant elektroninės atpažinties priemonę, veikiančią pagal aukšto arba pakankamo saugumo užtikrinimo lygio elektroninės atpažinties schema;
  - 7.2.2. prieš nustatant kliento ir Naudos gavėjo tapatybę šios Politikos 7.1.1-7.1.3 p. nurodytais atvejais, Kliento ir Naudos gavėjo – fizinio asmens ir juridinio asmens atstovo tapatybę įstatymo 9 str. nurodytais atvejais buvo nustatyta iš įstatymo 10 str. nurodytų dokumentų.
- 7.3. Nustatant Kliento tapatybę Klientui fiziškai nedalyvaujant, Bendrovė privalo imtis šios Politikos 3 skyriuje numatytų priemonių ir nustatyti bei patikrinti ir Kliento, ir Naudos gavėjo tapatybę, Kliento ir Naudos gavėjo tapatybei nustatyti panaudoti papildomus duomenis, dokumentus ar papildomą informaciją, kuri leistų įsitikinti Kliento tapatybės autentiškumu, patikrinti, ar yra aplinkybių taikyti sustiprintą Kliento tapatybės nustatymą.

- 7.4. Bendrovė nustatydamą Kliento tapatybę jam fiziškai nedalyvaujant gali pasitelkti trečiuosius asmenis ir jų siūlomus technologinius sprendimus. Tokiu atveju Bendrovė užtikrina, kad visa Kliento ir Naudos gavėjo tapatybės nustatymo metu surinkta informacija būtų perduodama Bendrovei ir saugoma Kliento byloje. Be kitą ko, Kliento byloje Bendrovė saugo tiesioginio vaizdo perdavimo metu surinktą informaciją, Kliento patikrinimo tarptautiniuose finansinių sankcijų sąrašuose ir politiškai pažeidžiamų asmenų sąrašuose surinktą informaciją.
- 7.5. Nustatydamą Kliento tapatybę, Bendrovė taip pat gali naudotis Trečiųjų šalių paslaugomis ir jų teikiama informacija. Prieš nustatant Kliento ir Naudos gavėjo tapatybę, remiantis Trečiųjų šalių informacija, Bendrovė privalo užtikrinti, kad:
- 7.5.1. Kliento tapatybę Trečiosios šalies buvo nustatyta vienu iš šių būdų:
- 7.5.1.1. jam fiziškai dalyvaujant iš asmens tapatybę patvirtinančio dokumento, arba išrašo iš juridinių asmenų registro, arba juridinio asmens steigimo dokumentų;
  - 7.5.1.2. panaudojant elektronines priemones, leidžiančias tiesioginį vaizdo perdavimą
  - 7.5.1.3. atliekant mokėjimą į Trečiosios šalies mokėjimo sąskaitą iš Kliento vardu kredito įstaigoje, kuri yra registruota Valstybėje narėje arba Trečiojoje valstybėje, nustačiusioje Įstatymo reikalavimams lygiaverčius reikalavimus, ir kompetentingų institucijų prižiūrima dėl šių reikalavimų laikymosi, turimos sąskaitos ir pateikiant Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintą popierinę asmens tapatybės dokumento kopiją;
- 7.5.2. Trečioji šalis, Bendrovei paprašius, nedelsdama pateiks visą prašomą informaciją ir duomenis, privalomus turėti laikantis Įstatyme ir Politikoje nurodytų Kliento ar Naudos gavėjo tapatybės nustatymo reikalavimų;
- 7.5.3. Trečioji šalis, Bendrovei paprašius, nedelsdama pateiks dokumentų, susijusių su Kliento ar Naudos gavėjo tapatybės nustatymu, kopijas ir kitus dokumentus, susijusius su Klientu ar Naudos gavėju, kurie privalomi turėti laikantis Įstatyme ir Politikoje nurodytų Kliento ar Naudos gavėjo tapatybės nustatymo reikalavimų.
- 7.6. Pasirinkdamą Trečiąją šalį, kurios pateikta informacija bus vadovaujamasi nustatant Kliento ir Naudos gavėjo tapatybę, Bendrovė atsižvelgia į tai, kad atsakomybė dėl Įstatyme ir Politikoje kliento ar naudos gavėjo tapatybės nustatymo reikalavimų laikymosi tenka Bendrovei.

8. NAUDOS GAVĖJO TAPATYBĖS NUSTATYMAS

- 8.1. Nustatant Kliento tapatybę, visais atvejais privaloma nustatyti Naudos gavėją (gavėjus). Naudos gavėjo nustatymas visais atvejais reiškia fizinio asmens ar fizinių asmenų grupės nustatymą.
- 8.2. Bendrovės darbuotojai, nustatydamą Naudos gavėjo tapatybę privalo pareikalauti iš Kliento Naudos gavėjo tapatybės duomenų:
- 8.2.1. vardas (vardai);
  - 8.2.2. pavardė (pavardės);
  - 8.2.3. asmens kodas (užsieniečiui – gimimo data (jeigu yra, – asmens kodas ar kita šiam asmeniui suteikta unikali simbolių seka, skirta asmeniui identifikuoti, leidimo gyventi Lietuvos Respublikoje numeris ir galiojimo laikas, jo išdavimo vieta ir data);
  - 8.2.4. pilietybė (jeigu asmuo be pilietybės, - valstybės, kuri išdavė asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą).
- 8.3. Bendrovės darbuotojai tikrina Kliento pateiktus dokumentus ir informaciją apie Naudos gavėją, remdamiesi dokumentais, duomenimis ar informacija, gautais iš patikimo ir nepriklausomo šaltinio. Tokie Bendrovės veiksmai apima ir prašymą Klientui pačiam nurodyti viešuosius šaltinius, kuriuose informacija apie Naudos gavėją galėtų būti patvirtinta. Pateiktų duomenų teisingumą Klientas patvirtina parašu ir antspaudu (jeigu jis antspaudą privalo turėti pagal jo veiklą reguliuojančius teisės aktus).

- 8.4. Jeigu Kliento tapatybė nustatoma Klientui fiziškai nedalyvaujant, Klientas – fizinis asmuo arba Kliento – juridinio asmens atstovas privalo pateikti šios Politikos 8.2 p. nurodytus duomenis apie Naudos gavėją. Kliento pateikti duomenys patvirtinami naudojant Europos Sąjungoje išduotas elektroninės atpažinties priemones, veikiančias pagal aukšto arba pakankamo saugumo užtikrinimo lygio elektroninės atpažinties schemas, arba kvalifikuotu elektroniniu parašu, naudojant kvalifikuotą elektroninio parašo sertifikatą, kuris atitinka Reglamento (ES) 910/2014 reikalavimus, arba naudojant elektronines priemones, leidžiančias tiesioginį vaizdo perdavimą, arba parašu rašytinės formos dokumente.
- 8.5. Bendrovė visais atvejais privalo kaupti ir FNTT reikalavimu pateikti šiuos duomenis apie Naudos gavėją:
- 8.5.1. Naudos gavėjo tapatybės duomenis;
  - 8.5.2. Kliento pateiktos informacijos tikrinimo patikimuose ir nepriklausomuose šaltiniuose įrodymus;
  - 8.5.3. duomenis apie Kliento (juridinio asmens) nuosavybės ir kontrolės struktūrą.
- 8.6. Naudos gavėjo tapatybė visada turi būti nustatyta iki Kliento tapatybės nustatymo procedūros pabaigos.
- 8.7. Informaciją apie naudos gavėjus Klientas turi pateikti Bendrovės nustatytos formos anketoje, kuri pateikiama kaip šios Politikos priede.

9. POLITIŠKAI PAŽEIDŽIAMŲ ASMENŲ NUSTATYMAS

- 9.1. Bendrovės darbuotojai, prieš užmegzdami dalykinius santykius su Klientu, privalo imtis priemonių nustatyti, ar Klientas ir Naudos gavėjas yra Politiškai pažeidžiami asmenys. Bendrovės darbuotojai, nustatydami, ar Klientas fizinis asmuo ar Naudos gavėjas yra Politiškai pažeidžiamas asmuo, pritaiko bent dvi iš šių priemonių:
- 9.1.1. paprašo Kliento pildomoje anketoje atskleisti, ar jis ar Naudos gavėjas yra Politiškai pažeidžiamas asmuo;
  - 9.1.2. patikrina, ar Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos svetainėje pateikta jų privačių interesų deklaracija ir, jeigu taip, ar deklaracijoje nurodytos pareigos yra Svarbios viešosios pareigos;
  - 9.1.3. patikrina Kliento pateiktus duomenis apie Klientą ir Naudos gavėją tarptautinėse duomenų bazėse, kuriose saugoma ir kaupiama informacija apie Politiškai pažeidžiamus asmenis.
- 9.2. Nustačius, kad Klientas ar bent vienas iš jo Naudos gavėjų yra laikytini Politiškai pažeidžiamais asmenimis, Bendrovės darbuotojai taiko sustiprintą tapatybės nustatymo procesą šios Politikos 12 skyriuje numatyta tvarka.
- 9.3. Kai Politiškai pažeidžiamas asmuo nustoja eiti svarbias viešąsias pareigas, Bendrovės darbuotojai ne trumpesnę kaip 12 mėnesių laikotarpį privalo toliau atsižvelgti į to asmens tebekeliamą riziką ir taikyti tinkamas pagal rizikos lygį pritaikytas priemones tol, kol nustatoma, kad tas asmuo nebekelia Politiškai pažeidžiamiems asmenimis būdingos rizikos.

10. TARPTAUTINIŲ FINANSINIŲ SANKCIJŲ IR RIBOJAMŲJŲ PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMAS

- 10.1. Bendrovės darbuotojai, prieš užmegzdami dalykinius santykius su Klientu, privalo patikrinti ar jis ar jo Naudos gavėjas įtrauktas į asmenų, kuriems taikomos tarptautinės finansinės sankcijos ar ribojamosios priemonės, sąrašą. Prieš užmezgant dalykinius santykius Bendrovės darbuotojai patikrina, ar Klientai ar jų Naudos gavėjai nėra įtraukti į bent šiuos sąrašus:
- 10.1.1. Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos Konsoliduotas sąrašas;
  - 10.1.2. Europos Sąjungos konsoliduotas finansinių sankcijų sąrašas.

- 10.2. Bendrovės darbuotojams nustačius, kad Klientas ar Naudos gavėjas yra įtraukti į šios Politikos 10.1 p. nurodytus sąrašus, dalykiniai santykiai su jais neužmezgami. Tokiu atveju, jeigu nustatoma, kad Klientas ar Naudos gavėjas yra įtraukti į šios Politikos 10.1 p. nurodytus sąrašus dalykinių santykių metu, Bendrovės darbuotojai:
- 10.2.1. nedelsiant nutraukia prievolių, atsiradusių iki nustatant, kad Klientas ar Naudos gavėjas yra įtraukti į šios Politikos 10.1 p. nurodytus sąrašus, įgyvendinimą, vykdymą, arba sustabdo jų vykdymą;
  - 10.2.2. nedelsiant vienašališkai nutraukia sandorius, kurie buvo sudaryti iki nustatant, kad Klientas ar Naudos gavėjas yra įtraukti į šios Politikos 10.1 p. nurodytus sąrašus, arba sustabdo jų vykdymą;
  - 10.2.3. apie tai per 3 valandas informuoja FNTT;
  - 10.2.4. pateikia FNTT visus priežiūrai atlikti reikalingus duomenis.

11. SUPAPRASTINTAS TAPATYBĖS NUSTATYMAS

- 11.1. Supaprastintas Kliento tapatybės nustatymas atliekamas tais atvejais, kai Kliento bendra per kalendorinius metus Bendrovės administruojamoje sutelktinio finansavimo platformoje „Crowdpear“ investuojama / ketinama investuoti suma neviršija 20 000 eurų ir yra laikomasi kitų Įstatymo 15 str. 1 d. 11 p. numatytų sąlygų.
- 11.2. Taikydama supaprastintą Kliento tapatybės nustatymą, Bendrovė:
- 11.2.1. surenka šiuo duomenis:
    - 11.2.1.1. iš kliento – fizinio asmens: Politikos 6.2.1-6.2.3 p. nurodytus duomenis;
    - 11.2.1.2. iš kliento – juridinio asmens: Politikos 6.3.1-6.3.3 p. nurodytus duomenis.
  - 11.2.2. užtikrina, kad pirmasis Kliento mokėjimas būtų atliekamas iš kredito, mokėjimo ar elektroninių pinigų įstaigoje turimos sąskaitos, kai kredito, mokėjimo ar elektroninių pinigų įstaiga yra registruota Europos Sąjungos valstybėje narėje arba Trečiojoje valstybėje, nustačiusioje Įstatymo reikalavimams lygiaverčius reikalavimus, ir kompetentingos institucijos prižiūri, kaip ji šių reikalavimų laikosi.
- 11.3. Bendrovė netaiko supaprastinto tapatybės nustatymo, jeigu yra šios Politikos 12 skyriuje nurodytos aplinkybės, kai būtina atlikti sustiprintą Kliento tapatybės nustatymą.
- 11.4. Jeigu vykdant nuolatinę Kliento dalykinių santykių stebėseną nustatoma, kad pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo rizika nebėra maža, Bendrovė privalo imtis šioje Politikoje nustatytų priemonių ir nustatyti bei patikrinti ir Kliento, ir Naudos gavėjo tapatybę.

12. SUSTIPRINTAS TAPATYBĖS NUSTATYMAS

- 12.1. Bendrovės darbuotojai atlieka sustiprintą Kliento tapatybės nustatymą taikydami papildomas Kliento ir Naudos gavėjo tapatybės nustatymo priemones šiais atvejais:
- 12.1.1. kai sandoriai ar dalykiniai santykiai atliekami su Politiškai pažeidžiamais asmenimis;
  - 12.1.2. kai sandoriai ar dalykiniai santykiai atliekami su Europos Komisijos nustatytose didelės rizikos Trečiosiose valstybėse gyvenančiais fiziniiais asmenimis ar ten įsteigtais juridiniais asmenimis. Įvertinus riziką, sustiprinto Kliento tapatybės nustatymo priemonės neprivalo būti taikomos Europos Sąjungoje įsisteigusių finansų įstaigų ar kitų įpareigotųjų subjektų filialams ar patronuojamosioms įmonėms, kuriose jie turi daugumą akcijų ir kurie yra Europos Komisijos nustatytose didelės rizikos Trečiosiose valstybėse, jeigu tie filialai ar patronuojamosios įmonės laikosi visos grupės nustatytų reikalavimų, lygiaverčių Įstatymo reikalavimams;
  - 12.1.3. jeigu pagal Bendrovės nustatytas rizikos vertinimo ir valdymo procedūras nustatoma didesnė pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo rizika;

- 12.1.4. Europos priežiūros institucijų ir Europos Komisijos nurodytais atvejais.
  - 12.2. Atlikdami sustiprintą Kliento tapatybės nustatymą, Bendrovės darbuotojai privalo:
    - 12.2.1. gauti Atsakingo asmens pritarimą dalykiniams santykiams su tokiais Klientais užmegzti ar tęsti dalykinius santykius su Klientais, kai jie tampa Politiškai pažeidžiamais asmenimis arba yra priskiriami didelės pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo rizikos grupei;
    - 12.2.2. imtis atitinkamų priemonių turto ir lėšų, susijusių su dalykiniais santykiais arba sandoriu, šaltiniui nustatyti. Bendrovės darbuotojai pasitelkia vieną ar daugiau šių priemonių:
      - 12.2.2.1. prašo Kliento pateikti pajamų ar turto kilmę patvirtinančius patikimus dokumentus, tokius kaip darbo sutartis, paslaugų teikimo sutartis, pirkimo-pardavimo sutartis, finansinės atskaitomybės dokumentai, ir pagal pateiktus dokumentus nustato didžiausią šiam asmeniui leidžiamą finansavimo operacijų limitą;
      - 12.2.2.2. tikrina viešai prieinamą informaciją, galinčią patvirtinti ar paneigti Kliento pajamų ir (ar) turto kilmę;
      - 12.2.2.3. tikrina viešai prieinamus registrus, kuriuose pateikiama informacija apie asmens turtinę padėtį.
  - 12.3. Tuo atveju jeigu sustiprintas tapatybės nustatymas taikomas dėl to, kad dalykiniai santykiai vykdomi su Europos Komisijos nustatytose didelės rizikos trečiosiose valstybėse gyvenančiais fiziniiais asmenimis ar ten įsteigtais juridiniais asmenimis (ar jų Naudos gavėjais) Bendrovės darbuotojai privalo:
    - 12.3.1. gauti papildomos informacijos apie Klientą ir Naudos gavėją;
    - 12.3.2. gauti papildomos informacijos apie numatomą verslo santykių pobūdį;
    - 12.3.3. gauti informaciją apie Kliento ir Naudos gavėjo lėšų ir turto šaltinį;
    - 12.3.4. gauti informaciją apie numatomų arba įvykdytų sandorių priežastis;
    - 12.3.5. gauti Atsakingo asmens pritarimą su šiais Klientais užmegzti ar pritarimą tęsti dalykinius santykius su šiais Klientais;
    - 12.3.6. vykdyti sustiprintą nuolatinę dalykinių santykių su šiais Klientais stebėseną, padidindami taikomų kontrolės priemonių skaičių ir terminus ir atrinkdami sandorių, kuriems reikės tolesnio ištyrimo, tipus;
    - 12.3.7. užtikrinti, kad pirmasis Kliento mokėjimas atliekamas iš kredito įstaigoje turimo to Kliento sąskaitos, kai kredito įstaiga yra registruota Europos Sąjungos valstybėje narėje arba trečiojoje valstybėje, nustačiusioje įstatymo reikalavimams lygiaverčius reikalavimus, ir kompetentingos institucijos yra prižiūrima, kaip ji šių reikalavimų laikosi.
  - 12.4. Pritaikius sustiprintą tapatybės nustatymą Bendrovės darbuotojai vykdo sustiprintą nuolatinę šių Klientų dalykinių santykių stebėseną.
  - 12.5. Bendrovės privalo skirti ypatingą dėmesį bet kokiai pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo grėsmei, galinčiai kilti dėl bet kokio pobūdžio gaminių, produktų, kitokių žmogaus darbo rezultatų, teikiamų paslaugų naudojimo ar vykdomų sandorių, kai siekiama nusišlopinti Kliento ar Naudos gavėjo tapatybę (linkstama į anonimiškumą), taip pat dėl dalykinių santykių ar sandorių su Klientu, kurio tapatybė nebuvo nustatyta jam dalyvaujant fiziškai, ir prireikus nedelsdami imtis priemonių, kad būtų užkirstas kelias turtą panaudoti pinigų plovimui ir (ar) teroristų finansavimui.
- 13. DALYKINIŲ SANTYKIŲ STEBĖSENA**
- 13.1. Užmezgusi su Klientais dalykinius santykius, Bendrovė vykdo įprastą arba sustiprintą nuolatinę operacijų (sandorių) ir šių Klientų dalykinių santykių stebėseną:

- 13.1.1. įprasta operacijų (sandorių) ir dalykinių santykių stebėseną vykdoma Klientų, kurių tapatybei nustatyti buvo pasitelktos šioje Politikoje numatytos įprastos klientų tapatybės nustatymo procedūros. Šiuo atveju vykdoma nuolatinė Klientų operacijų stebėseną ir, tuo atveju jeigu nekyla įtarimų, Klientų pateikti duomenys ir jų patikrinimo nepriklausomuose šaltiniuose duomenys peržiūrimi ir atnaujinami periodiškai, tačiau ne rečiau kaip kartą per metus;
- 13.1.2. sustiprinta operacijų (sandorių) ir dalykinių santykių stebėseną vykdoma Klientų, kurių tapatybei nustatyti buvo pasitelktos šioje Politikoje numatytos sustiprintos kliento tapatybės nustatymo procedūros. Šiuo atveju vykdoma nuolatinė Klientų operacijų stebėseną ir tuo atveju, jeigu nekyla įtarimų, Klientų pateikti duomenys ir jų patikrinimo nepriklausomuose šaltiniuose duomenys peržiūrimi ir atnaujinami periodiškai, tačiau ne rečiau kaip du kartus per metus.
- 13.2. Vykdydama nuolatinę operacijų (sandorių) ir Klientų dalykinių santykių stebėseną (tiek įprastą, tiek sustiprintą), Bendrovė visais atvejais:
  - 13.2.1. atlieka duomenų apie Klientų, jų atstovų bei Naudos gavėjų tapatybės peržiūrą;
  - 13.2.2. atlieka sandorių, kurie buvo sudaryti dalykinių santykių metu, patikrinimus, siekiant užtikrinti, kad vykdomi sandoriai atitiktų Bendrovės turimas žinias apie Klientą, jo verslą, rizikos pobūdį ir žinias apie lėšų šaltinį;
  - 13.2.3. nedelsiant imasi priemonių, kad būtų užkirstas kelias pinigų plovimui ir (arba) teroristų finansavimui.

14. ĮTARTINŲ OPERACIJŲ NUSTATYMAS, SUSTABDYMAS IR INFORMACIJOS PATEIKIMAS FNTT

- 14.1. Atsakingas asmuo privalo nedelsdamas, ne vėliau kaip per vieną darbo dieną nuo tokių žinių ar įtarimų atsiradimo, pranešti FNTT, jeigu Bendrovė žino ar įtaria, kad bet kokios vertės turtas yra tiesiogiai arba netiesiogiai gautas iš nusikalstamos veikos arba dalyvaujant tokioje veikoje, taip pat jeigu žino ar įtaria, kad šis turtas yra skirtas vienam, keliems teroristams ar teroristinei organizacijai remti.
- 14.2. Atsakingas asmuo FNTT tarnybai praneša apie:
  - 14.2.1. Kliento vykdomas įtartinas Pinigines operacijas ir sandorius, įskaitant:
    - 14.2.1.1. atvejus, kai Bendrovės darbuotojai žino, gauna informacijos, įtaria, turi pakankamai pagrindo įtarti, kad buvo yra ar bus atliekamas pinigų plovimas ir (ar) teroristų finansavimas ar mėginta jį atlikti;
    - 14.2.1.2. atvejus, kai Bendrovės darbuotojai įtaria ar turi pakankamai pagrindo įtarti, kad Kliento lėšos gautos iš nusikalstamos veikos;
    - 14.2.1.3. atvejus, kai Bendrovės darbuotojai įtaria ar turi pakankamai pagrindo įtarti, kad sandoriai ar veikla susiję su teroristų finansavimu.
  - 14.2.2. Kliento siekį už gautas paslaugas atsiskaityti grynaisiais pinigais, jeigu ketinamų mokėti grynujų pinigų suma lygi arba viršija 15 000 eurų arba ją atitinkančią sumą užsienio valiuta.
- 14.3. Šios Politikos 14.2.1 p. nurodytos įtartinės Piniginės operacijos ir sandoriai nustatomi:
  - 14.3.1. remiantis įtartinų Piniginių operacijų ar sandorių atpažinimo kriterijais patvirtintais Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos direktoriaus įsakymu Nr. V-240;
  - 14.3.2. atkreipiant dėmesį į tokią Klientų veiklą, kuri dėl savo pobūdžio gali būti susijusi su pinigų plovimu ir (ar) teroristų finansavimu;
  - 14.3.3. vykdamas Kliento ir Naudos gavėjo tapatybės nustatymą ir nuolatinę Kliento dalykinių santykių stebėseną, įskaitant sandorių, kurie buvo sudaryti tokių santykių metu, tyrimą.

- 14.4. Atsakingas asmuo informuoja FNTT apie šios Politikos 14.2.1 p. nurodytas Kliento Pinigines operacijas neatsižvelgiant į Piniginės operacijos dydį. Svarbiausi kriterijai yra Piniginės operacijos ir (ar) veiklos įtartinumas. Atsakingas asmuo privalomai informuoja ne tik apie įvykdytas, bet ir apie ketintas įvykdyti įtartinas operacijas ar sandorius.
- 14.5. Atsakingas asmuo informuoja FNTT apie Pinigines operacijas, kurios nors ir neatitinka nė vieno įtartinų Piniginių operacijų ar sandorių atpažinimo kriterijaus, tačiau Bendrovės darbuotojui kilo įtarimas dėl Piniginės operacijos ir (ar) Kliento veiklos. Įtarimą gali sukelti įvairios objektyvios ir subjektyvios aplinkybės, pavyzdžiui, Klientas atlieka jo veiklai nebūdingas Pinigines operacijas, pateikia neteisingus duomenis apie save ar Piniginę operaciją, vengia pateikti papildomą informaciją (dokumentus) ir t.t. Bendrovės darbuotojai vykdo pareigą gauti pakankamai informacijos apie Piniginės operacijos pagrindą ir tikslus bei lėšų kilmę, kad galėtų tinkamai išanalizuoti Kliento vykdomą veiklą ir (ar) operacijas bei sandorius bei privalo apie tai pateikti savo išvadas raštu.
- 14.6. Tais atvejais, kai yra nustatoma, kad Klientas atliko arba atlieka įtartiną Piniginę operaciją ar sandorį, nepaisydamas Piniginės operacijos ar sandorio sumos, Atsakingas asmuo privalomai:
- 14.6.1. tą Piniginę operaciją ar sandorį sustabdo, išskyrus atvejus, kai dėl Piniginės operacijos ar sandorio pobūdžio, jų atlikimo būdo ar kitų aplinkybių to padaryti objektyviai neįmanoma;
- 14.6.2. ir ne vėliau kaip per 3 darbo valandas apie šią operaciją ar sandorį praneša FNTT (jeigu dėl piniginės operacijos ar sandorio pobūdžio, jų atlikimo būdo ar kitų aplinkybių piniginė operacija ar sandoris nebuvo sustabdytas, – per 3 darbo valandas nuo įtartinų piniginės operacijos ar sandorio nustatymo).
- 14.7. Tais atvejais, kai Bendrovė gauna informacijos, kad Klientas ketina ar bandys atlikti įtartiną Piniginę operaciją ar sandorį, Bendrovė sustabdo veiksmus, reikalingus numatomai Piniginei operacijai ar sandoriui įvykdyti, tačiau tik informavusi apie tai FNTT ir gavusi jos pritarimą. Jeigu minėti veiksmai vykdomi, įtartiną Piniginę operaciją ar sandoris privalo būti stabdomi.
- 14.8. Bendrovei gavus nurodymą iš FNTT, Atsakingas asmuo nuo jame nurodyto laiko arba konkrečių aplinkybių atsiradimo momento iki 10 darbo dienų sustabdo šias operacijas ar sandorius.
- 14.9. Atsakingas asmuo privalomai atnaujina sustabdytas Pinigines operacijas ar sandorius, jeigu per 10 darbo dienų nuo pranešimo pateikimo FNTT arba FNTT nurodymo Bendrovei gavimo dienos Bendrovė neįpareigojama vykdyti laikino nuosavybės teisių apribojimo Baudžiamojo proceso kodekso nustatyta tvarka.
- 14.10. Bendrovė, gavusi iš FNTT raštišką nurodymą nestabdyti Kliento atliekamų įtartinų Piniginių operacijų ar sandorių, nuo rašytinio pranešimo gavimo ar jame nurodyto momento privalomai nestabdo šių operacijų ar sandorių, o sustabdytas operacijas ar sandorius nedelsdama atnaujina, jeigu Piniginės operacijos ar sandorio sustabdymas gali trukdyti tyrimui dėl nusikalstamu būdu įgytų pinigų ar turto legalizavimo, teroristų finansavimo ir kitų nusikalstamų veikų, susijusių su pinigų plovimu ir (ar) teroristų finansavimu.
- 14.11. Bendrovė, vykdydama 14.2 p. numatytą pareigą, papildomai vadovaujasi Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro patvirtinta įtartinų piniginių operacijų ar sandorių sustabdymo ir informacijos apie įtartinas pinigines operacijas ar sandorius pateikimo Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybai tvarka.
- 14.12. FNTT teikiant informaciją šios Politikos 14.2 p. nurodytais atvejais, pateikiamoje informacijoje nurodomi Kliento tapatybę patvirtinantys duomenys, o jeigu Piniginė operacija atliekama per atstovą, – ir atstovo tapatybę patvirtinantys duomenys, Piniginės operacijos suma, valiuta, kuria atlikta Piniginė operacija, Piniginės operacijos atlikimo data, Piniginės operacijos atlikimo būdas, subjektas, kurio naudai atlikta Piniginė operacija. Ši informacija Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybai pateikiama nedelsiant, ne vėliau kaip per 7 darbo dienas nuo Piniginės operacijos atlikimo ar sandorio sudarymo dienos.

15. KLIENTŲ SKIRTSYMAS Į RIZIKOS GRUPES IR INFORMACIJOS ATNAUJINIMAS

- 15.1. Bendrovė Klientus skirsto į šias grupes:
  - 15.1.1. keliančius mažą pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo grėsmę;
  - 15.1.2. keliančius vidutinę pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo grėsmę; ir
  - 15.1.3. keliančius didelę pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo grėsmę.
- 15.2. Bendrovės Klientai priskiriami prie keliančių vidutinę pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo grėsmę Klientų grupės, išskyrus tuos atvejus kai:
  - 15.2.1. yra pagrindas juos priskirti prie keliančių mažą pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo grėsmę klientų grupės arba;
  - 15.2.2. yra pagrindas juos priskirti prie keliančių didelę pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo grėsmę klientų grupės.
- 15.3. Bendrovės Klientai skirstomi į rizikos grupes, atsižvelgiant į šios Politikos priede nustatytus kriterijus ir tvarką.

16. ŽURNALŲ PILDYMO IR SAUGOJIMO TVARKA

- 16.1. Vykdydama savo veiklą ir laikydamosi Įstatyme numatytų reikalavimų dėl informacijos ir dokumentų saugojimo, Bendrovė tvarko registracijos žurnalus. Žurnalai tvarkomi kompiuteriniu būdu.
- 16.2. Bendrovė tvarko šiuos žurnalus:
  - 16.2.1. Įtartinų Piniginių operacijų ar sandorių;
  - 16.2.2. Pranešimų apie įtartinas Pinigines operacijas FNNT;
  - 16.2.3. Klientų, su kuriais sandoriai ar dalykiniai santykiai buvo nutraukti šios su pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijos tvarkos pažeidimais susijusiomis aplinkybėmis.
- 16.3. Bendrovė įrašo registracijos žurnaluose šią informaciją:
  - 16.3.1. duomenis, patvirtinančius Kliento, jo atstovo tapatybę (jeigu pinigine operacija atliekama ar sandoris sudaromas per atstovą) (fizinio asmens – vardas ir pavardė, asmens kodas (užsieniečio – gimimo data), pilietybė; juridinio asmens – pavadinimas, teisinė forma, buveinės adresas, kodas, jeigu toks kodas suteiktas);
  - 16.3.2. duomenis apie Piniginę operaciją arba sandorį – sandorio atlikimo data, turto, dėl kurio sudaromas sandoris, apibūdinimas ir jo vertė (pvz. pinigų suma, valiuta, kuria atliekama pinigine operacija ar sandoris, turto rinkos vertė);
  - 16.3.3. duomenis apie asmenį – piniginių lėšų gavėją (fizinio asmens – vardas ir pavardė, asmens kodas (užsieniečio – gimimo data); juridinio asmens – pavadinimas, teisinė forma, buveinės adresas, kodas, jeigu toks kodas suteiktas).
- 16.4. Žurnaluose papildomai įrašomi duomenys apie Naudos gavėją (-us) (vardas ir pavardė, asmens kodas (užsieniečio – gimimo data), pilietybė) ir nurodoma, kurį Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos patvirtintą kriterijų, pagal kurį atpažįstama, kad kliento pinigine operacija arba sandoris laikomi įtartinu, operacija ar sandoris atitinka.
- 16.5. Duomenys į registracijos žurnalą įrašomi chronologine tvarka, remiantis Piniginę operaciją ar sandorį patvirtinančiais dokumentais arba kitais juridinę galią turinčiais dokumentais, susijusiais su Piniginių operacijų atlikimu ar sandorių sudarymu, nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas po Piniginės operacijos atlikimo ar sandorio sudarymo.
- 16.6. Bendrovė užtikrina, kad registracijos žurnalų duomenys būtų apsaugoti nuo neteisėto sunaikinimo, pakeitimo ar naudojimo.
- 16.7. Registracijos duomenys elektroninėje laikmenoje saugomi 8 metus nuo sandorių ar dalykinių santykių su Klientu pabaigos dienos. Registracijos žurnalų tvarkymo taisyklės nustato Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos direktorius.

- 16.8. Duomenys saugomi šiais terminais (išskyrus atvejus kai Lietuvos Respublikos sutelktinio finansavimo įstatyme numatomi ilgesni saugojimo terminai):
- 16.8.1. Kliento tapatybę patvirtinančių dokumentų kopijos, Naudos gavėjo tapatybės duomenys, išmokos gavėjo tapatybės duomenys, tiesioginio vaizdo perdavimo (tiesioginės vaizdo transliacijos) įrašas, kiti duomenys, gauti Kliento tapatybės nustatymo metu, sąskaitų ir (ar) sutarčių dokumentacija (dokumentų originalai) turi būti saugomi 8 metus nuo sandorių ar dalykinių santykių su Klientu pabaigos dienos;
  - 16.8.2. dalykinių santykių su Klientu korespondencija turi būti saugoma 5 metus nuo sandorių ar dalykinių santykių su Klientu pabaigos dienos popierine forma arba elektroninėje laikmenoje (Kliento byloje);
  - 16.8.3. Piniginę operaciją ar sandorį patvirtinantys dokumentai ir duomenys ar kiti juridinę galią turintys dokumentai ir duomenys, susiję su Piniginių operacijų atlikimu ar sandorių sudarymu, turi būti saugomi 8 metus nuo Piniginės operacijos atlikimo ar sandorio sudarymo dienos.
  - 16.8.4. raštai, kuriais įforminami šios Politikos nurodyti tyrimo rezultatai, saugomi 5 metus popierine forma arba elektroninėje laikmenoje (Kliento byloje).
  - 16.8.5. saugojimo terminai gali būti papildomai pratęsti ne ilgiau kaip 2 metams, kai yra motyvuotas kompetentingos institucijos nurodymas.
- 16.9. Politikos 16.8 p. nurodyti duomenys privalo būti saugomi taip, kad būtų įmanoma:
- 16.9.1. atkurti konkrečias Pinigines operacijas arba sandorius;
  - 16.9.2. juos ir juose esančią informaciją prirėikus pateikti Finansinių nusikaltimų tarnybai arba kitoms kompetentingoms institucijoms.

17. ATSAKINGO ASMENS FUNKCIJOS IR ATSAKOMYBĖS

- 17.1. Bendrovės vadovas savo sprendimu paskiria už pinigų plovimo ir terorizmo prevenciją Atsakingą asmenį, kuris vykdo Politikoje numatytas pinigų plovimo ir (ar) terorizmo finansavimo prevencijos priemones. Tuo atveju jeigu Bendrovės vadovas nepaskiria Atsakingo asmens arba Atsakingas asmuo negali vykdyti savo funkcijų, laikoma, kad Atsakingas asmuo yra Bendrovės vadovas.
- 17.2. Atsakingo asmens funkcijos apima:
- 17.2.1. žurnalų tvarkymą ir duomenų saugumo užtikrinimą;
  - 17.2.2. Bendrovės visos veiklos Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos politikos rizikos vertinimą ir valdymą;
  - 17.2.3. įtartinų Piniginių operacijų sustabdymą;
  - 17.2.4. pinigų plovimo ir teroristų finansavimo priemonių prevencijos įgyvendinimą, peržiūrą ir atnaujinimą;
  - 17.2.5. bendradarbiavimą ir komunikaciją su FNTT ir kitomis priežiūros institucijomis su pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencija susijusiais klausimais;
  - 17.2.6. Bendrovės darbuotojų supažindinimą su šia Politika;
  - 17.2.7. periodinių mokymų apie pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevenciją organizavimą Bendrovės darbuotojams.
- 17.3. Prieš paskirdamas Atsakingą asmenį Bendrovės vadovas įvertina jo kompetencija, darbo patirtį ir kvalifikaciją pinigų plovimo ir terorizmo finansavimo srityje, išsilavinimo lygį ir pobūdį, kvalifikacijos tobulinimą, profesinės veiklos ar darbo patirties pobūdį ir trukmę, kitus veiksnius, kurie gali turėti įtakos asmens kompetencijai. Bendrovės vadovas užtikrina Atsakingo asmens tinkamą vykdomų funkcijų atskyrimą, kad būtų išvengta interesų konfliktų, dėl kurių padidėja arba gali padidėti pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizika.

- 17.4. Paskyrus Atsakingą asmenį Bendrovė nedelsiant, tačiau ne vėliau kaip per 7 darbo dienas, apie tokio asmens paskyrimą informuoja FNTT.
- 17.5. Atsakingas asmuo turi teisę gauti ir susipažinti su visa informacija reikalinga jo funkcijoms vykdyti, įskaitant prieigą prie visos informacijos susijusios su Klientais, jų atstovais, Naudos gavėjais ir prie informacijos apie visas Bendrovės ir Bendrovės Klientų vykdomas Pinigines operacijas.
- 17.6. Atsakingas asmuo užtikrina, kad gavus FNTT užklausa, jų prašoma informacija būtų pateikiama nedelsiant, tačiau ne vėliau kaip per 14 darbo dienų nuo paklausimo gavimo (tais atvejais kai Įstatyme nustatyti trumpesni informacijos pateikimo FNTT terminai, tokia informacija turi būti pateikiama per trumpesnius terminus)
- 17.7. Atsakingas asmuo užtikrins, kad Politika ir kitos Bendrovės pinigų prevencijos ir terorizmo finansavimo prevencijos priemonės būtų peržiūrimos bent kartą metuose ir esant poreikiui atnaujinamos.
- 17.8. Atsakingas asmuo Bendrovės vadovui periodiškai, tačiau ne rečiau kaip kartą į metus pateikia pinigų plovimo ir terorizmo finansavimo priemonių įgyvendinimo ataskaitą, kurioje pateikia informaciją bent apie:
  - 17.8.1. Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos valdymą, kuri apima:
    - 17.8.1.1. Bendrovės patiriamą pinigų plovimo ir teroristų finansavimo riziką ir jos lygio pasikeitimus;
    - 17.8.1.2. įdiegtas pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos valdymo priemones;
    - 17.8.1.3. pasiūlymus dėl priemonių, reikalingų pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikai veiksmingai valdyti (mažinti), pakeitimo;
    - 17.8.1.4. informaciją apie pažeidimus, nustatytus įgyvendinant vidaus kontrolės procedūras ir politikas pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos srityje;
    - 17.8.1.5. atsiskaitymą, kaip Bendrovė vykdo reikalavimus ir pareigas, susijusias su pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencija.
- 17.9. Bendrovės darbuotojams kilus įtarimams, kad Piniginė operacija gali būti įtartina arba atradus kitų galimų pinigų plovimo ir (ar) terorizmo finansavimo požymių, jie privalo nedelsiant apie tai informuoti Atsakingą asmenį.

18. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

- 18.1. Šią Politiką tvirtina Bendrovės vadovas. Ši Politika gali būti panaikinta, keičiama ar papildoma tik Bendrovės vadovo sprendimu. Politika ar jos pakeitimai įsigalioja Bendrovės vadovo sprendimo priėmimo dieną, išskyrus tuos atvejus kai Vadovo sprendime numatoma kita įsigaliojimo data.
- 18.2. Atsakingas asmuo privalomai susipažindina su šia Politika ir užtikrina, jog visi Bendrovės darbuotojai būtų pasirašytinai supažindinti su šia Politika.